

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Василена Цочева Билярска на тема:
„Кирилометодиевистиката в личния архив на акад. Петър Динеков в ЦДА”
за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

Имах възможност да се запозная с научните дирения на докторантката по време на петмесечния ѝ научен стаж през учебната 2012/2013 г. в Катедрата по славянски филологии на Университета в Лодз. Още тогава ми направи впечатление добрата подготовка на В. Билярска. По време на престоя си в Полша тя се постара да проучи „полската връзка“ в житейския и творчески път на акад. Петър Динеков, продължила от 30-те години на XX в. до смъртта му. Радвам се, че дисертацията е написана в Кирило-Методиевския научен център към БАН – едно звено, създадено от акад. П. Динеков, отдавна намерило своето място не само в националната хуманистика и продължаващо завещаните от големия български филолог идеи за научна добросъвестност в проучването на българското средновековно филологическо, историческо и културно наследство.

Имах възможност също така да присъствам на вътрешното обсъждане на дисертацията в КМНЦ и сега, след прочита на окончателния вариант на труда мога да отбележа, че докторантката е взела отношение към възникналите по време на дискусиата критични бележки, към които се отнесла творчески, защитавайки основните цели, които си е поставила за реализация.

Дисертационният труд от 469 страници се състои от увод, три глави, заключение, библиография и три приложения. В. Билярска се съобразила с изказаното от повечето участници в предварителното обсъждане мнение, че

включената в предишния вариант на труда четвърта глава, посветена на научните връзки на П. Динеков с Полша и полската наука не се вписва пряко в темата. Надявам се обаче, че тази глава може да се превърне в основа на отделен труд, разкриващ една важна страна от научните и лични пристрастия на филолога-славист П. Динеков.

Както в увода, където са посочени методологичните основи на изследването, така и в трите глави прави впечатление сериозният подход на В. Билярска, проучила не само огромен архивен масив (над 4400 арх. ед. + дневника на учения), но и други публикации от и за П. Динеков, отнасящи се към кирилометодиевистиката и ролята на българския учен в нейното развитие.

Много добро впечатление оставя прочита на първа глава: „Кирилометодиевистиката в научната дейност на акад. Петър Динеков – аналитичен библиографски преглед. Мястото на кирилометодиевистиката в научната и популяризаторската му дейност като университетски професор и член на БАН“, която е своеобразен преглед на жизнения и творчески път на учения през погледа на архивиста и библиографа. В тази част на практика е реализиран интердисциплинарния подход на докторантката, която не се ограничава до изследване единствено на архива, но привлича и друг материал (монографии, статии, учебници), за да представи по-пълно едно от основните направления в научното творчество на П. Динеков през различни периоди от жизнения му път: делото на Светите братя Кирил и Методий, техните ученици и отражението на техния книжовен подвиг в по-късни епохи.

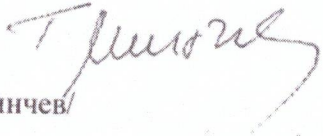
Втората глава, „Теми и проблеми от Кирилометодиевистиката в архивното наследство на акад. Петър Динеков“ е съсредоточена най-вече върху архива на П. Динеков и това не е случайно: познатите от негови публикации теми, свързани с Св. св. Кирил и Методий и учениците им се разкриват в нова светлина, разглеждани през призмата на архивните материали, съдържащи ръкописни варианти, бележки по полетата и др., довели автора до нови идеи, преосмисляне на предишни гледни точки и т.н.

В трета глава, „Акад. Петър Динеков като организатор и ръководител на Кирило-Методиевския научен център към Българската академия на

науките“ са представени документи и други материали, разкриващи усилията на акад. Петър Динеков да реализира една своя мечта – основаването на българско научно звено, което да изследва Кирило-Методиевото дело и да защитава българската позиция в изследванията върху средновековната славянска култура на *Slavia Orthodoxa*. Времето показва колко далновидна е била тази стратегия, а докторантката и в тази част на труда умело борави с архивни и печатни материали, за да покаже в по-пълна светлина личността на акад. Петър Динеков не само като учен, но и като организатор на научния живот в България.

Убеден съм, че дисертационният труд на Василена Цочева Билярска на тема: „Кирилометодиевистиката в личния архив на акад. Петър Динеков в ЦДА“ е зряла научна монография, която напълно заслужава присъждането на авторката на научната степен „доктор“.

Лодз, 01. 11. 2015 г.


/Г. Минчев/